

Diàleg

AVUI+

 JOAN BOSCH I ROURA, president
 JOAN VALL I CLARA, vicepresident executiu
 ENRIU OSPERT, director general de continguts
 ANNA MARIA RIBAS, directora general de gestió
 JORDI GRAU, subdirector general de continguts
 IVAN GRAU, director financer
 XEVI ESTEVA, director de publicitat
 LEANDRE BASANTA, cap de distribució

**LA CONCEPCIÓ DE PAÍS HA D'ESTAR
PER SOBRE DE LOCALISMES HISTÈRICS
I TÒPICS TRONATS**

 Ferran Sáez
Mateu

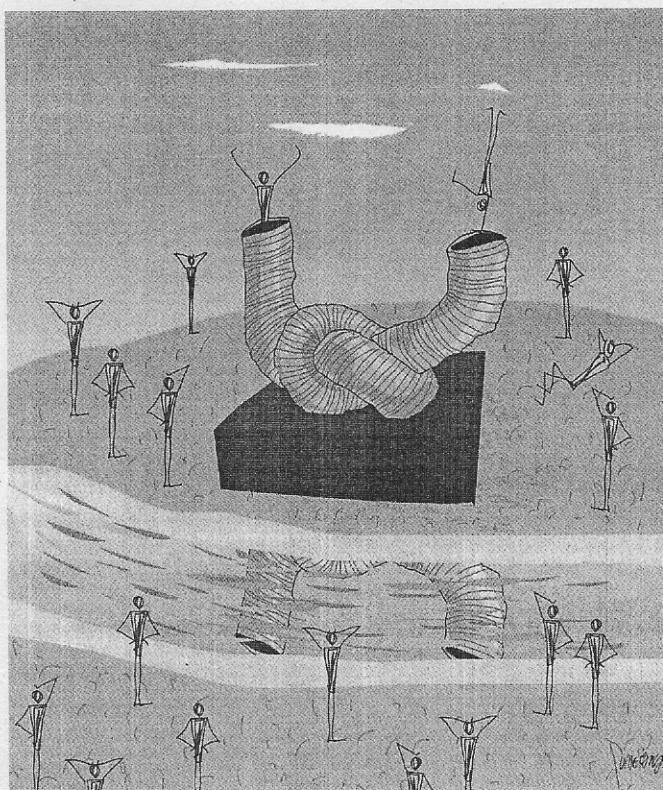

Escriptor i professor a la URL

Un compromís nacional

Fa un parell de setmanes, a la Universitat de Lleida, vaig formar part d'una taula rodona en la que també participaven Germà Bel, Enric Juliana i Antoni Puigverd, convenientment moderats per Francesc Canosa. L'acte estava organitzat pel grup d'opinió Compromís per Lleida, que té com a principals cares visibles l'Ignasi Aldomà i el Josep-Maria Escrivà. Un servidor de vostres ja té una edat, i en conseqüència ha pogut assistir a la presentació en societat de les més variades iniciatives. La immensa majoria eren vaguetats plenes de bona voluntat; altres eren, directament, autèntiques rucades. Compromís per Lleida és una cosa molt seriosa, potser la més seriosa que s'ha fet en els darrers anys en aquest país. No es basa en una reacció: ben al contrari, resulta inusualment proactiva. Tampoc té un to ressentit, ni està basada en la repetició de la síl·laba *no*. La cosa no va contra ningú, però tampoc es tracta d'un *lobby* a favor d'interessos concrets, en aquest cas d'empreses i/o institucions de Ponent. El projecte es diu Compromís per Lleida però es podria dir perfectament Compromís per Catalunya, perquè conté una nítida idea de país.

LA IDEA PARTEIX DE L'AIGUA com un element cohesionador. Acostumats a plantejar aquest tema partint de ruboritzadors atacs d'histèria localista, el nou enfocament pot semblar gairebé extravagant. La primària dicotomia *transvasaments sí / transvasaments no* és substituïda per una altra basada en la idea de mutualitat: en la seva irreductible diversitat, cada zona del territori pot oferir determinats béns i serveis sense que això impliqui un tracte desfavorable per a ningú. L'àrea metropolitana de Barcelona té —i ha tingut, i tindrà— una necessitat d'aigua que resulta impossible de satisfer pels mitjans previstos. Les plantes dessaladores són un bon complement, però no poden resoldre el problema. Fins aquest punt, algú pot pensar: aquests volen vendre el vell producte del transvasament, etc. Doncs no: els arguments no s'acaben aquí. Si Barcelona té un problema, el Ponent català en té un altre: està mig despoblat, i el sistema de producció agrària està marcat per una obsolescència que el fa poc competitiu.

ÉS TOT JUST AMB AQUESTS DOS elements que cal pensar globalment el tema. No-

SOMEKAWA

“A Barcelona la gent reclama ‘horts urbans’ o millors accessos a la serra de Collserola, mentre que als poblets petits es reclama una millor connectivitat amb la xarxa i altres serveis”

més amb el primer ens quedem amb el tòpic de la Barcelona sobredimensionada que entén la resta del territori com un lloc més o menys pintoresc on es fan costellades; només amb el segon, assumirem un segon carreró sense sortida: el de la cultura del no, la subvenció perpètua i l'endormiscament generalitzat. Per què no pensar el país unitàriament i buscar solucions equitatives? No hi ha cap dificultat insalvable. Això sí, calen un parell de coses importants: voluntat política i seriositat en el compromís per part dels actors que l'han de dur a terme, que per força són públics i privats. De què estem parlant, exactament? Barcelona té una necessitat creixent i objectiva d'aigua potable (deixo la ridícula i inventada expressió *aigua de boca* per als esnobs del ram) A les terres de Ponent aquesta aigua s'evapora en quantitats escandaloses a causa de l'ús massiu del reg per inundació (o reg a tesa, com s'ha dit sempre: els esnobs

no la fan anar gaire, aquesta expressió). Per tant, el problema no és l'aigua en si mateixa, sinó la manifesta irracionalitat del seu ús.

DES DE LA PRIMÀRIA CONTRAPOSICIÓ *transvasaments sí / transvasaments no*, no resulta perceptible la possibilitat real de transformar aquests desequilibris en una possibilitat d'avançar, tot pensar-los en un mateix context. Si l'aigua que ara s'evapora absurdament a les planes de la Noguera o del Segrià pot ser aprofitada per Barcelona, els habitants de totes dues zones del país hi surten guanyant per força: els uns perquè tenen el subministrament assegurat i els altres perquè poden optimitzar els seus conreus amb sistemes de reg moderns i racionals. Tothom cedeix alguna cosa, aquí. L'important, però, és que tothom hi surt guanyant. En sentit contrari, què és allò que resultaria contraproductiu i injust? Dues coses: d'una banda, una apropiació de l'aigua d'altres conques sense contraprestacions de cap mena (això és el que pretenen els partidaris cíncs dels transvasaments); de l'altra, consumir la ficció d'un escenari social i econòmic irreal, basat de la dependència de les subvencions agrícoles (això és el que pretenen els detractors cíncs dels transvasaments). Ja veuen, doncs, que els plantejaments de Compromís per Lleida permeten superar satisfactoriament debats arnats i idees tronades. Ja els he dit abans que estem davant d'una cosa molt important, que convé no menystenir.

PERÒ AIXÒ NO ÉS TOT. El relat d'un país dividit entre un conglomerat urbà atapeït i problemàtic i una ruralia deshabitada i sense expectatives ja no té sentit. No som a la dècada del 1960, ni combreguem amb les rodes de molí del *desarrollismo* franquista. Som a l'any 2010 i hem après certes lliçons. És indiscutible, per exemple, la *ruralització* de la ciutat (en nom de la qualitat de vida) i la *urbanització* de la ruralia (en nom, igualment, de la qualitat de vida). A Barcelona la gent reclama *horts urbans* o millors accessos a la serra de Collserola, mentre que als poblets petits es reclama una millor connectivitat amb la xarxa i altres serveis que abans s'haurien associat al món urbà. Si fa no fa, el futur és això. Ah, i recordin que l'expressió *aigua de boca* no existeix en català (no la recull el diccionari de l'IEC, ni l'Alcover-Moll, etc.) i la de *reg a tesa*, que ja no fa anar ningú, sí. Potser que comencem per aquí, no troben?